A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2026. március 26.*

„Előzetes döntéshozatal – Mezőgazdaság – Tej és tejtermékek – Az 595/2004/EK rendelet – Nem engedélyezett felvásárlók részére történő szállítás – A 24. cikk (1) bekezdése – A »szankció« fogalma – A termelőt terhelő kiegészítő illeték – A szállított termék teljes mennyisége után számított illeték – Arányosság – A védelemhez való jog és a hatékony jogorvoslathoz való jog”

A C-294/25. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Consiglio di Stato (államtanács, Olaszország) a Bírósághoz 2025. április 17-én érkezett, 2025. április 15-i határozatával terjesztett elő az

UD, **VO, GT és KJ**, saját nevükben és a Società Agricola UD e co. tagjaiként,

BF, saját nevében és az azonos nevű mezőgazdasági üzem tulajdonosaként,

IJ, BP és LR, saját nevükben és az Azienda agricola IJ, BP e LR s.s. tagjaiként,

és

az **Agenzia Veneta per i pagamenti in agricoltura (AVEPA)**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: I. Ziemele tanácselnök, A. Kumin és M. Bošnjak (előadó) bírák,

főtanácsnok: D. Spielmann,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a saját nevükben és a Società Agricola UD e co. tagjaiként eljáró UD, VO, GT és KJ képviseletében M. Aldegheri avvocata,

* Az eljárás nyelve: olasz.

– a saját nevében és az azonos nevű mezőgazdasági üzem tulajdonosaként eljáró BF képviseletében M. Aldegheri és E. Ermondi avvocate,

– a saját nevükben és az Azienda agricola IJ, BP e LR s.s. tagjaiként eljáró IJ, BP és LR képviseletében M. Aldegheri avvocata,

– az Agenzia Veneta per i pagamenti in agricoltura (AVEPA) képviseletében A. Cusin, T. Munari, B. Peagno, G. Quarneti és F. Zanlucchi avvocati,

– az olasz kormány képviseletében S. Fiorentino, meghatalmazotti minőségben, segítői: G. Rocchitta és L. Vignato avvocati dello Stato,

– az Európai Bizottság képviseletében C. Biz és M. Konstantinidis, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a tej- és tejtermékágazatban kiegészítő illeték megállapításáról szóló 3950/92/EGK tanácsi rendelet alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2001. július 9-i 1392/2001/EK bizottsági rendelet (HL 2001. L 187., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 33. kötet, 104. o.) 13. cikkének és 14. cikke (1) bekezdésének, valamint a tej- és tejtermékágazatban illeték megállapításáról szóló 1788/2003/EK tanácsi rendelet alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2004. március 30-i 595/2004/EK bizottsági rendelet (HL 2004. L 94., 22. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 43. kötet, 333. o.; helyesbítés: magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 45. kötet, 295. o.) 23. cikkének és 24. cikke (1) bekezdésének, valamint a jogbiztonság, a bizalomvédelem, az arányosság, az egyenlőség és a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a saját nevükben és a Società Agricola UD e co. tagjaiként eljáró UD, VO, GT és KJ, a saját nevében és az azonos nevű mezőgazdasági üzem tulajdonosaként eljáró BF, valamint a saját nevükben és az Azienda agricola IJ, BP e LR s.s. tagjaiként eljáró IJ, BP és LR és az Agenzia Veneta per i pagamenti in agricoltura (AVEPA) (mezőgazdasági pénzforgalmi ügynökség, Olaszország) között az e felperesek által egy nem engedélyezett felvásárló részére szállított tejmennyiségekre vonatkozó kiegészítő illetékek kivetése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az 1788/2003/EK rendelet

3 A tej- és tejtermékágazatban illeték megállapításáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1788/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 270., 123. o., magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 40. kötet, 391. o.; helyesbítés: HL 2008. L 110., 16. o.), amelyet a mezőgazdasági piacok közös szervezésének létrehozásáról, valamint egyes mezőgazdasági termékekre vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló, 2007. október 22-i 1234/2007/EK tanácsi rendelet (az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet) (HL 2007. L 199., 1. o.; helyesbítések: HL 2010. L 63., 30. o., HL 2013. L 97., 4. o.) helyezett hatályon kívül, a (3) és (22) preambulumbekezdésében a következőket mondta ki:

„(3) A rendszer elsődleges célja, hogy csökkentse a kereslet és kínálat közötti egyensúlyhiányt a tej- és tejtermékpiacon, valamint az ebből származó strukturális többleteket, és így kedvezőbb piaci egyensúlyt teremtsen. […]

[…]

(22) Az e rendeletben előírt illeték fő célja a tejtermékpiac szabályozása és stabilizálása. […]”

4 Az 1788/2003 rendeletnek a „Hatály” címet viselő 1. cikke a következőket írta elő:

„(1) 2004. április 1-jei kezdettel 11 egymás [helyesen: egymást] követő tizenkét hónapos időszakra (a továbbiakban: tizenkét hónapos időszakok) illetéket (a továbbiakban: illeték) vezetnek be az érintett tizenkét hónapos időszak alatt az I. mellékletben rögzített nemzeti referenciamennyiségeken felül értékesített tehéntej- és egyéb tejtermékmennyiségekre.

(2) Ezeket a mennyiségeket a 6. cikkel összhangban felosztják a termelők között, különbséget téve az 5. cikk meghatározása szerinti szállítások és közvetlen eladások között. A nemzeti referenciamennyiség túllépéseit és az annak eredményeként kivetett illetéket a 3. fejezetnek megfelelően valamennyi tagállamban nemzeti szinten határozzák meg, különbséget téve szállítások és közvetlen eladások között.

[…]”

5 E rendeletnek „A termelők hozzájárulása a fizetendő illetékhez” címet viselő 4. cikke értelmében:

„Az illetéket a 10. és 12. cikk rendelkezéseivel összhangban teljes egészében azok között a termelők között osztják fel, akik az 1. cikk (2) bekezdésében említett nemzeti referenciamennyiségek [helyesen: nemzeti referenciamennyiség] minden egyes túllépéséhez hozzájárultak.

A 10. cikk (3) bekezdésének és a 12. cikk (1) bekezdésének sérelme nélkül a termelők kötelesek a 3. fejezet rendelkezéseivel összhangban kiszámított esedékes illeték-hozzájárulásukat megfizetni a tagállamnak, azon egyszerű tény alapján, hogy túllépték a rendelkezésükre álló referenciamennyiséget”

6 Az említett rendeletnek „Az illeték felhasználása” címet viselő 22. cikke a következőképpen rendelkezett:

„Az illeték a mezőgazdasági piacok stabilizálására szolgáló beavatkozás, és [azt] a tejágazat kiadásainak finanszírozására kell felhasználni.”

Az 1392/2001 rendelet

7 Az 1392/2001 rendeletnek „A felvásárlók elismerése” címet viselő 13. cikke a következőket írta elő:

„(1) A tagállam területén működő felvásárlókat a tagállamnak el kell ismernie.

[…]

(3) Az adott tagállam által jelenleg vagy a későbbiekben megállapított szankciók sérelme nélkül, az elismerést vissza kell vonni, ha a (2) bekezdés a) vagy b) pontjában szereplő feltétel már nem teljesül. […]

[…]”

8 E rendeletnek „A termelők és a felvásárlók kötelezettségei” címet viselő 14. cikke az (1) bekezdésében a következőket írta elő:

„A termelők kötelesek meggyőződni arról, hogy azok a felvásárlók, akiknek szállítanak, elismert felvásárlók. A tagállamok szankciót állapíthatnak meg az elismeréssel nem rendelkező felvásárlók részére történő szállítások esetében.”

Az 595/2004 rendelet

9 Az 595/2004 rendelet (6) preambulumbekezdésének szövege a következő:

„Alapvető fontosságú egyfelől ellenőrizni azt, hogy a felvásárlók és termelők által közölt adatok hitelesek-e, másfelől pedig biztosítani azt, hogy az illeték ténylegesen a nemzeti referenciamennyiségek túllépéséért felelős termelőket terhelje. Ebből a célból a tagállamoknak nagyobb szerepet kell játszaniuk azoknál az ellenőrzéseknél és szankcióknál, amelyeket annak biztosítása érdekében kell bevezetniük, hogy az illeték megfizetéséhez szükséges hozzájárulásokat helyesen szedjék be. A tagállamoknak főként ki kell dolgozniuk kockázatelemzés alapján egy nemzeti ellenőrzési tervet minden 12 hónapos időszakra, valamint ellenőrzéseket kell végezniük a gazdaságok szintjén, a szállítás szintjén és a felvásárlók szintjén azzal a céllal, hogy kiküszöböljék az esetleges szabálytalanságokat és csalásokat. Meg kell határozni azon ellenőrzések határidejét és számát is, amelyek ahhoz szükségesek, hogy adott határidőn belül bizonyítani lehessen, hogy valamennyi részt vevő fél eleget tett a rendelkezéseknek. Szankciókra van szükség akkor is, ha az említett alapkövetelményeknek nem tesznek eleget.”

10 E rendeletnek „A felvásárlók engedélyezése” címet viselő 23. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Annak érdekében, hogy a termelőktől tejet vásárolhasson fel, illetve hogy működhessen egy tagállam területén, a felvásárlónak rendelkeznie kell az adott tagállam engedélyével.

[…]

(3) Az érintett tagállam által megállapított szankciók sérelme nélkül, visszavonják az engedélyt akkor, ha a (2) bekezdés a) és b) pontjában megállapított feltételek már nem teljesülnek.

[…]”

11 Az említett rendeletnek „A felvásárlók és termelők kötelezettségei” címet viselő 24. cikke az (1) bekezdésében a következőket írja elő:

„A termelők csak engedélyezett felvásárlóknak szállíthatnak. A tagállamok szankciót állapítanak meg azokban az esetekben, amikor nem engedélyezett felvásárlóknak szállítanak.”

12 Az 595/2004 rendelet a 28. cikke első bekezdésének és 29. cikke második bekezdésének megfelelően 2004. április 1–jei hatállyal hatályon kívül helyezte az 1392/2001 rendeletet.

Az olasz jog

13 A 2003. március 28-i decreto legge n. 49/2003 – Riforma della normativa in tema di applicazione del prelievo supplementare nel settore del latte e dei prodotti lattiero-caseari nak (a kiegészítő illetéknek a tej- és tejtermék-ágazatban való alkalmazására vonatkozó szabályozás reformjáról szóló 49/2003. sz. törvényerejű rendelet) (a GURI 2003. március 31-i 75. száma, 4. o.) az alapügyre alkalmazandó változata (a továbbiakban: 49/2003. sz. törvényerejű rendelet) arra irányul, hogy végrehajtsa az 1392/2001 rendelet, majd pedig az 595/2004 rendelet releváns rendelkezéseit.

14 E törvényerejű rendelet 4. cikke a (2) és (4) bekezdésében a következőket írja elő:

„(2) Minden termelő köteles meggyőződni arról, hogy az a felvásárló, akinek tejet kíván szállítani, az e cikk értelmében vett engedélyezett felvásárló; a nem engedélyezett felvásárlónak szállított tej vagy tejjel egyenértékű termék teljes egésze után a termelő által fizetendő kiegészítő illetéket kell kivetni.

[…]

(4) Az e cikkben említett engedély nélkül eljáró felvásárló a nem engedélyezett termék teljes mennyisége után kivetett kiegészítő illeték összegével megegyező közigazgatási szankcióval sújtható.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

15 Az alapeljárás felperesei, akik három mezőgazdasági üzem tagjai vagy tulajdonosai, a 2005 és 2006 közötti értékesítési időszak vonatkozásában tejtermékeiket a Società Cooperativa Latte 2001 Soc. coop. arl. részére értékesítették. E társaság felvásárlói engedélyét azonban a decreto n. 1214 del Direttore generale agricoltura della Regione Lombardia (Lombardia tartomány mezőgazdasági főigazgatójának rendelete) 2005. február 1-jei hatállyal visszavonta.

16 Ezt követően az AVEPA, miután megállapította, hogy e felperesek az 595/2004 rendelet 24. cikkének (1) bekezdését és a 49/2003. sz. törvényerejű rendelet 4. cikkének (2) bekezdését megsértve ezen értékesítési időszakban nem engedélyezett felvásárlónak szállítottak tejet, fizetési felszólításokat bocsátott ki velük szemben.

17 Mivel az e fizetési felszólításokkal szembeni kereseteiket első fokon lényegüket tekintve elutasították, az alapeljárás felperesei fellebbezést nyújtottak be a szóban forgó ítéletekkel szemben a Consiglio di Statóhoz (államtanács, Olaszország), amely a kérdést előterjesztő bíróság. E bíróság előtt többek között arra hivatkoznak, hogy azokat a fizetési felszólításokat, amelyek megsemmisítését kérik, a nemzeti jog értelmében vett közigazgatási szankcióknak kell minősíteni.

18 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy az olasz jogalkotó az előbb az 1392/2001 rendelet 14. cikkének (1) bekezdésében, később pedig az 595/2004 rendelet 24. cikkének (1) bekezdésében előírt, a tej vagy tejtermékek nem engedélyezett felvásárlók részére történő szállítása esetén alkalmazandó szankciók elfogadására vonatkozó kötelezettség végrehajtása érdekében két különböző intézkedést írt elő. A 49/2003. sz. törvényerejű rendelet 4. cikkének (4) bekezdése értelmében a felvásárlót sújtó közigazgatási szankción kívül ugyanis e törvényerejű rendelet 4. cikkének (2) bekezdése a termelőt terhelő kiegészítő illetéket ír elő (a továbbiakban: szóban forgó intézkedés).

19 Mind a kérdést előterjesztő bíróság, mind a Corte suprema di cassazione (semmítőszék, Olaszország) ítélkezési gyakorlata szerint ezen intézkedés nem a szó szoros értelmében vett közigazgatási szankciónak, hanem a nem engedélyezett felvásárlók részére szállított mennyiség teljes visszanyeréséből álló, a piaci egyensúly helyreállítását célzó intézkedésnek minősül. Az alapeljárás felperesei azonban úgy vélik, hogy az említett intézkedés összeegyeztethetetlennek minősül az uniós joggal, amely csak az 1788/2003 rendelet alapján megállapított referenciamennyiségeket meghaladó tejmennyiségek erejéig írja elő illeték alkalmazását.

20 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az uniós jogalkotó „tömör” szabályozási rendszert hozott létre azon ellenőrzések és kötelezettségek tekintetében, amelyek lehetővé teszik a tej- és tejtermékpiac szabályozási rendszere működésének biztosítását, ugyanakkor széles mérlegelési mozgásteret hagyott a tagállamok számára az e követelmények megsértése esetén alkalmazandó következmények megválasztását illetően. Ezen államok így olyan intézkedéseket írhatnak elő a termelőkkel szemben, amelyek nem szigorú értelemben vett közigazgatási szankcióknak, hanem az ágazat követelményeinek megfelelő, a piaci egyensúly helyreállítását célzó intézkedéseknek minősülnek.

21 E körülmények között a Consiglio di Stato (államtanács) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni az [uniós] jogot, különösen az [595/2004] rendelet 23. cikkét és 24. cikkének (1) bekezdését, ezt megelőzően pedig az [1392/2001] rendelet 13. cikkét és 14. cikkének (1) bekezdését, valamint a jogbiztonság, a bizalomvédelem, az arányosság, az egyenlőség elvét, továbbá a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét, hogy azokkal ellentétes egy, a nemzeti jog által előírthoz hasonló olyan szabály, amelynek értelmében nem engedélyezett felvásárló részére történő szállítás esetén a termelőt a szállított tej vagy tejjel egyenértékű termék vonatkozásában kiegészítő illeték terheli?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

22 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ

adjon. Ennek érdekében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia az elé terjesztett kérdéseket (lásd ebben az értelemben: 2026. január 15-i Imballaggi Piemontesi ítélet, C-588/24, EU:C:2026:14, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

23 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy jóllehet az előterjesztett kérdés az 1392/2001 rendelet 13. cikkére és 14. cikkének (1) bekezdésére vonatkozik, e kérdés megválaszolása szempontjából csak az 595/2004 rendelet rendelkezései relevánsak. E rendelet ugyanis 28. cikkének első bekezdése és 29. cikkének második bekezdése értelmében 2004. április 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezte az 1392/2001 rendeletet, az alapügy pedig az ezen időpontot követően teljesített tejszállításokra vonatkozik.

24 Másodszor, amennyiben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés az 595/2004 rendelet 23. cikkére vonatkozik, meg kell állapítani, hogy e cikk (3) bekezdése csak azokra a szankciókra vonatkozik, amelyeket a felvásárlóval szemben kell alkalmazni abban az esetben, ha annak meglévő engedélyét visszavonják, míg a kérdést előterjesztő bíróság lényegében a tagállamok számára a tej- és tejterméktermelőkkel szemben az e rendelet 24. cikkének (1) bekezdésében elismert szankcionálási jogkör terjedelmére vonatkozóan vár választ, amely rendelkezés értelmében e tagállamok szankciókat állapítanak meg azokban az esetekben, amikor nem engedélyezett felvásárlóknak szállítanak.

25 Harmadszor, ami az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés szövegében szintén szereplő jogbiztonság, bizalomvédelem, egyenlőség és hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét illeti, a kérdést előterjesztő bíróság – ellentétben azzal, amit a Bíróság eljárási szabályzata 94. cikkének c) pontja megkövetel – nem ismerteti sem azokat az okokat, amelyek miatt kérdés merült fel benne az uniós jog ezen általános elveinek értelmezésére vonatkozóan, sem pedig azt a kapcsolatot, amelyet ezen elvek és az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti jog között felállít (lásd ebben az értelemben: 2023. november 28-i Commune d'Ans ítélet, C-148/22, EU:C:2023:924, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Mivel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés e tekintetben nem tartalmaz elegendő információt, az az említett elvekre vonatkozó részében elfogadhatatlan.

26 E pontosításokra figyelemmel meg kell állapítani, hogy előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy úgy kell-e értelmezni az 595/2004 rendelet 24. cikkének (1) bekezdését és az arányosság elvét, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy a tej nem engedélyezett felvásárló részére történő szállítása esetén a termelőt a leszállított tej teljes mennyisége után kiegészítő illeték terheli.

27 E tekintetben elsősorban emlékeztetni kell arra, hogy az 1788/2003 rendelet 4. cikkének első bekezdésével összhangban az e rendelet 1. cikkével bevezetett kiegészítő illetéket azon termelők között osztják fel, akik a referenciamennyiségek túllépéséhez hozzájárultak. Az említett rendelet 4. cikkének második bekezdéséből kitűnik, hogy a termelők kötelesek az esedékes illeték-hozzájárulásukat megfizetni a tagállamnak, azon egyszerű tény alapján, hogy túllépték a rendelkezésükre álló referenciamennyiséget.

28 A Bíróság már állást foglalt a tejre vonatkozó kiegészítő illeték jogi jellege kapcsán, pontosítva, hogy az azt megállapító rendelkezések nem büntetőjogi rendelkezések, hanem ezen illeték közvetlenül a tejpiac közös szervezésére vonatkozó szabályokból eredő korlátozásnak minősül (lásd ebben az értelemben: 2004. március 25-i Cooperativa Lattepiù és társai ítélet, C-231/00, C-303/00 és C-451/00, EU:C:2004:178, 74. pont; 2004. július 15-i Gerekens és Procola ítélet,

C-459/02, EU:C:2004:454, 34–37. pont; 2005. június 21-i Azienda Agricola Balconi Andrea végzés, C-162/03, C-185/03, C-44/04, C-45/04, C-223/04, C-224/04, C-271/04 és C-272/04, EU:C:2005:399, 22., 23. és 28. pont).

29 A kiegészítő illeték ily módon a mezőgazdasági piacok szabályozását célzó beavatkozások egyik eszköze, és a tejágazat kiadásainak finanszírozására szolgál. Azon a nyilvánvaló célján túl, hogy a tejtermelőket kötelezze saját referenciamennyiségeik betartására, a kiegészítő illetéknek gazdasági célja is van, hiszen biztosítja az Európai Unió részére a termelők által előállított, és a saját kvótájukat meghaladó mennyiség kezeléséhez szükséges alapokat (lásd ebben az értelemben: 2019. június 27-i Azienda Agricola Barausse Antonio e Gabriele ítélet, C-348/18, EU:C:2019:545, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

30 A kiegészítő illeték a tejtermelés észszerű fejlesztésének célkitűzése keretébe illeszkedik, és az érintett mezőgazdasági népesség jövedelme stabilizálásának elősegítésével az e népesség megfelelő életszínvonalának biztosítására irányuló célnak is megfelel annyiban, amennyiben arra irányul, hogy visszaállítsa a kereslet és kínálat közötti egyensúlyt a – strukturális többletekkel rendelkező – tej- és tejtermékpiacon azáltal, hogy korlátozza a tejtermelést (2019. június 27-i Azienda Agricola Barausse Antonio e Gabriele ítélet, C-348/18, EU:C:2019:545, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

31 Másodszor, az 595/2004 rendelet 24. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok szankciót állapítanak meg azokban az esetekben, amikor nem engedélyezett felvásárlóknak szállítanak. E rendelkezést ezen rendelet (6) preambulumbekezdésével összefüggésben kell értelmezni, amely szerint a tagállamoknak ellenőrzéseket és szankciókat kell előírniuk annak biztosítása érdekében, hogy az illeték megfizetéséhez szükséges hozzájárulásokat helyesen szedjék be.

32 Jóllehet az 595/2004 rendelet nem írja elő kifejezetten, hogy az annak 24. cikke (1) bekezdése szerinti, valamely tagállam által elfogadott szankciók címzettje a termelő, e rendelkezés szövegében vagy összefüggéseiben semmi nem zárja ezt ki.

33 Harmadszor, a fentiekből az következik, hogy az 1788/2003 rendelet és az 595/2004 rendelet különbséget tesz egyrészt az 1788/2003 rendelet 1. cikke által bevezetett kiegészítő illeték között, amelyet azon termelők között osztanak fel, akik hozzájárultak a referenciamennyiségek túllépéséhez, és akik kötelesek az esedékes illeték-hozzájárulásukat megfizetni a tagállamnak, azon egyszerű tény alapján, hogy túllépték a rendelkezésükre álló referenciamennyiséget, másrészt pedig a többek között az 595/2004 rendelet 24. cikkének (1) bekezdése alapján bevezetett, az ezen illetékek rendszere által előírt feltételek be nem tartása esetén a termelőkre alkalmazandó szankciók között.

34 A jelen esetben az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás értelmében, amely szerint a nem engedélyezett felvásárlónak szállított tej vagy tejjel egyenértékű termék teljes mennyisége után a termelő által fizetendő kiegészítő illetéket kell kivetni, az ezen illeték rendszere feltételeinek be nem tartását lényegében a rendelkezésre álló referenciamennyiségek e termelő általi túllépésének kell tekinteni. Jóllehet a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy a szóban forgó intézkedés arra irányul, hogy a nem engedélyezett felvásárlónak szállított tej teljes mennyiségét visszahelyezze a tejkvótarendszerbe annak érdekében, hogy lehetővé tegye többek között az 1788/2003 rendeletben előírt illeték kiszámítása alapjának helyes meghatározását, annak alkalmazásához nem a túltermelés, hanem az alkalmazandó feltételek be nem tartása vezet, és az

ilyen intézkedés ennélfogva nem pusztán az 1788/2003 rendelet által létrehozott illetékrendszer logikus következménye (lásd ebben az értelemben: 1999. január 28-i Wilkens ítélet, C-181/96, EU:C:1999:29, 38. pont).

35 Ezenkívül, még ha a szóban forgó intézkedés a tejpiacot a belső jogban szabályozó intézkedésnek minősül is, meg kell állapítani, hogy ezen intézkedés célja nem a termelés strukturális többletének csökkentése és a tejtermelés korlátozása, hanem kizárólag az, hogy korrigálja az e piacon nem engedélyezett felvásárlók részére teljesített tejszállítások egyensúlyhiányt eredményező hatásait, anélkül azonban, hogy önmagában befolyásolná a tejtermelést, fenntartva, hogy ezt a kérdést a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

36 E jellemzőkre figyelemmel úgy tűnik, hogy ez az intézkedés az 595/2004 rendelet 24. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „szankció” fogalma alá tartozhat. Ez annál is inkább így van, mivel a szóban forgó intézkedésnek – tekintettel arra, hogy az az érintett termelők rendelkezésére álló kvóták által lefedett tejmennyiségeket is magában foglalja – továbbá az is célja, hogy szankcionálja az e rendelet (6) preambulumbekezdésében említett nemzeti referenciamennyiségek nyomonkövetési és ellenőrzési rendszerének megkerülését, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

37 Másodsorban, azon kérdést illetően, hogy a szóban forgó intézkedés megfelel-e az 595/2004 rendelet 24. cikke (1) bekezdésének, emlékeztetni kell arra, hogy ha valamely uniós rendelet nem tartalmaz semmiféle, e rendelet megsértése esetén kiszabandó szankciót előíró különös rendelkezést, illetve e tekintetben a nemzeti rendelkezésekre utal, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése arra kötelezi a tagállamokat, hogy tegyenek meg minden olyan intézkedést, amely alkalmas az uniós jog hatályának és hatékonyságának biztosítására (lásd ebben az értelemben: 2017. december 20-i Vaditrans ítélet, C-102/16, EU:C:2017:1012, 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2019. április 3-i Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie ítélet, C-617/17, EU:C:2019:283, 37. pont). Ennek érdekében e tagállamoknak – miközben teljes egészében megőrzik az alkalmazandó intézkedések megválasztására vonatkozó döntési jogukat – különösen arra kell ügyelniük, hogy e jog megsértését olyan anyagi jogi és eljárási jogi előírások alapján szankcionálják, amelyek hasonlóak a nemzeti jog hasonló jellegű és hasonló jelentőségű megsértésére alkalmazandó előírásokhoz, és hogy a szankciók mindenképpen hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűek legyenek (lásd ebben az értelemben: 2024. szeptember 10-i Neves 77 Solutions ítélet, C-351/22, EU:C:2024:723, 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

38 Közelebbről, a nemzeti jogszabályok által előírt szankciós intézkedések nem léphetik túl azt a mértéket, amely szükséges az e jogszabály által jogszerűen elérni kívánt cél megvalósításához, és nem lehetnek aránytalanok e célokhoz képest, továbbá ezen intézkedések szigorúságának összhangban kell állnia az általuk büntetett jogsértés súlyával, különösen a tényleges visszatartó erő biztosítása révén (lásd ebben az értelemben: 2000. július 6-i Molkereigenossenschaft Wiedergeltingen ítélet, C-356/97, EU:C:2000:364, 35. és 36. pont; 2024. szeptember 10-i Neves 77 Solutions ítélet, C-351/22, EU:C:2024:723, 77. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

39 A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy – a nemzeti jog értelmezése és alkalmazása tekintetében egyedül hatáskörrel rendelkező bíróságként – értékelje, hogy a jelen ügyben a szóban forgó intézkedés megfelel-e a jelen ítélet 37. és 38. pontjában említett követelményeknek. Ennek alapján mindazonáltal meg kell állapítani, hogy az illeték megfizetéséhez szükséges hozzájárulások helyes befizetésének és az illetékrendszer valamennyi gazdasági szereplő által való

tiszteletben tartásának biztosítására irányulóan az 1788/2003 rendelettel bevezetett, a jelen ítélet 31. pontjában hivatkozott céloknak, valamint általánosabb jelleggel a tejkvótarendszer egésze megfelelő működésének tulajdonítandó jelentőségre figyelemmel önmagában az a körülmény, hogy a szóban forgó intézkedés a tejkvóta által esetlegesen lefedett tejmennyiségekre is alkalmazandó, nem tűnik eleve aránytalannak.

40 Egyébiránt az alapeljárás felpereseinek azon érvelésére tekintettel, amely szerint a szóban forgó intézkedésnek a közigazgatási szankciókra alkalmazandó nemzeti szabályok hatálya alá kell tartoznia, ami lehetővé teszi számukra, hogy a nemzeti jog alapján az ilyen intézkedésekhez kapcsolódó eljárási garanciákban részesüljenek, emlékeztetni kell továbbá arra, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 51. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok csak annyiban címzettjei ez utóbbi rendelkezéseinek, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. Következésképpen az azon nemzeti jogi rendelkezések alapján lefolytatott eljárás keretében, amely a nem engedélyezett felvásárló részére történő szállítás esetében alkalmazandó szankciók tárgyában hajtja végre az 595/2004 rendelet 24. cikkének (1) bekezdését, a szankció címzettjét megilletik többek között a védelemhez való jogból és a Charta hatékony jogorvoslathoz való jogot kimondó 47. cikkének első bekezdéséből eredő eljárási garanciák (lásd ebben az értelemben: 2021. szeptember 9-i Adler Real Estate és társai ítélet, C-546/18, EU:C:2021:711, 40–43. és 48. pont). Mindez független attól, hogy a nemzeti jogalkotó a belső jogban milyen konkrét jogi minősítést tulajdonít az ilyen szankciós intézkedésnek.

41 Szintén a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a szóban forgó intézkedés, valamint az annak elfogadásához vezető eljárás megfelel-e ezen követelményeknek.

42 A fenti indokokra tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 595/2004 rendelet 24. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy a tej nem engedélyezett felvásárló részére történő szállítása esetén a termelőt a leszállított tej teljes mennyisége után kiegészítő illeték terheli, feltéve, hogy ezen intézkedés hatékony, arányos és visszatartó erejű. Az ilyen szankciós intézkedés elfogadására vonatkozó, valamint a gyártó számára az intézkedés bíróság előtti vitatását lehetővé tevő részletes szabályoknak azonban meg kell felelniük különösen a védelemhez való jogból és a Charta 47. cikkéből eredő követelményeknek.

A költségekről

43 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

A tej- és tejtermékágazatban illeték megállapításáról szóló 1788/2003/EK tanácsi rendelet alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2004. március 30-i 595/2004/EK bizottsági rendelet 24. cikkének (1) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy a tej nem engedélyezett felvásárló részére történő szállítása esetén a termelőt a leszállított tej teljes mennyisége után kiegészítő illeték terheli, feltéve, hogy ezen intézkedés hatékony, arányos és visszatartó erejű. Az ilyen szankciós intézkedés elfogadására vonatkozó, valamint a gyártó számára az intézkedés bíróság előtti vitatását lehetővé tevő részletes szabályoknak azonban meg kell felelniük különösen a védelemhez való jogból és a Charta 47. cikkéből eredő követelményeknek.

Aláírások